

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

משיחות

כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

ח"י אלול, ה'תשכ"ב

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ושנים לבריאה

שנת המאתיים להסתלקות-הילולא של כ"ק אדמו"ר הזקן

פתח דבר

לקראת ח"י אלול, הננו מוציאים לאור קונטרס "משיחות ח"י אלול ה'תשכ"ב" (לפני חמישים שנה), כפי שהוגהו בשעתן ע"י כ"ק אדמו"ר זי"ע, ונדפסו בקונטרס בפ"ע למחרת התוועדות ח"י אלול, ולאח"ז בספר המאמרים תש"ב ע' 143 ואילך; בהוספות ללקו"ש ח"ט ע' 343 ואילך ובתורת מנחם – התוועדויות חל"ד ע' 279 ואילך (בתוספת עוד איזה ציוני מ"מ ע"י המו"ל).
בשיחות אלו עורר כ"ק אדמו"ר זי"ע ע"ד ההכנות הנדרשות לקראת מלאות מאה וחמשים שנה להסתלקות רבינו הזקן (בכ"ד טבת תשכ"ג), והרי זה "דבר בעתו" גם בשייכות להכנות לקראת מלאות מאתיים שנה בכ"ד טבת הבע"ל (תשע"ג).

*

ויה"ר שנזכה תיכף ומיד ממש לקיום היעוד "הקיצו ורננו גו", ומלכנו נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

ר"א אלול, ה'תשע"ב
שנת המאתיים להסתלקות הילולא של כ"ק אדמו"ר הזקן
ברוקלין, נ.י.

©

Published and Copyright 2012 by
LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610 • Fax. (206) 666-1770

E-mail: info@lahak.org • Internet: <http://www.lahak.org>

The Kehot Logo is a trademark of Merkos L'inyonei Chinuch, Inc.

5772 • 2012

Printed in the United States of America

נדפס באדיבות דפוס
The PrintHouse
538 Johnson Ave. Brooklyn N.Y. 11237
(718) 628-6700

נסדר והוכן לדפוס
על ידי חיים שאול בן חנה
בדפוס „ועד הנחות בלה"ק"
Tel. (718) 604-2610 Fax. (206) 666-1770

נדפס בסיוע ולזכות בנימין בן חדוה ומשפחת פדרמן ולזכות אמם חדוה בת לאה רייזל

בס"ד. משיחות ח"י אלול ה'תשכ"ב

חי אלול הוא יום הולדת¹ שני המאורות הגדולים²: מורנו הבעש"ט — מייסד תורת חסידות הכללית, ורבנו הזקן — מייסד תורת חסידות חב"ד. ידוע³, אשר בכל שנה ושנה חוזרת ונעורה אותה ההמשכה שהיתה בפעם הראשונה. ובכל שנה נמשך אור⁴ חדש שלא הי' מעולם. יום ההולדת שייך וקשור ליום ההסתלקות, וכמ"ש טוב שם⁵ משמן טוב ויום המות מיום הולדו. בכ"ד טבת הבע"ל⁶, ימלאו מאה וחמשים שנה⁷ להסתלקות רבנו הזקן⁸. ולכן בשנה זו ביחוד יש לנצל הימים שביניהם — מיום חי אלול עד כ"ד טבת.

* * *

התקשרות לצדיק ולנשיא הוא ע"י לימוד⁹ תורתו וקיום הוראות

- 1) יום הולדת: אז מזלו שולט ועוזר לו (ראה ירושלמי ר"ה פ"ג ה"ח). שמחה ועילוי ביום הולדת צדיק, ראה: תנחומא ס"פ פקודי (של יצחק). מגילה יג, ב (משה). שמו"ר פט"ו, ט (של בן מלך). ר"ה יא, א (חדש שנולדו בו האבות). ויש להטעים גם בנוגע לכאו"א מבנ"י, כי כיון שביום הבר מצוה צ"ל שמחה כביום החופה (זהר חדש בראשית טו, ד) וע"פ כתהאריז"ל בכל שנה חוזרת וניערת אותה ההמשכה — צ"ל בהתעוררות וכו' בכל שנה ביום ההולדת. וידועה הוראת כ"ק מו"ח אדמו"ר אשר ביום ההולדת על האדם להתבודד, ולהעלות זכרונותיו ולהתבונן בהם, והצריכים תקון ותשובה ישוב ויתקנם ("היום יום" יא ניסן).
- 2) הולדת .. הגדולים: ראה קונטרס חי אלול ה'תש"ג (ע' וא"ו, יג. ולאח"ז בסה"ש תש"ג ע' 141. 146). רשימה שבסו"ס המאמרים ה'תש"ח (ע' רצב). ולאח"ז בסה"ש תש"ח ע' 258.
- 3) ידוע כו' חזרת: ראה לב דוד (להחיד"א) פכ"ט (ע"פ מש"כ הרמ"ז בס' תיקון שובבים). משנה ספ"ג דגיטין.
- 4) נמשך אור: ראה אגה"ק סי"ד.
- 5) טוב שם: עיין רשימות הצי"צ עה"פ. ראה שיחת ש"פ חו"ב, י"ב תמוז ה'תשכ"ב (ס"ו ואילך) — תוי"מ התוועדויות חל"ב ע' 109 ואילך). הקישור הנ"ל בנוגע לצדיקים בפרט, להעיר ממרז"ל הקב"ה יושב וממלא שנותיהם של צדיקים מיום ליום (ר"ה יא, א). שנת ה'תשכ"ג.
- 6) מאה וחמשים שנה: להעיר גם ממחז"ל: חמשים שנה נקרא עולם (תדבאר פ"ו). וראה בחיי וציוני למשפטים (כא, ו). וראה שיחת חי אלול ה'תש"א (סה"ש תש"א ס"ע 152 ואילך).
- 7) להסתלקות רבנו הזקן: (להעיר אשר היתה אז הקביעות — כמו בשנה זו) — אחר שהתפלל תפלת ערבית והבדלה בחונן הדעת בדעה צלולה ומיושבת ובדקבות נפלאה (כחצות שעה יא') במוצש"ק (דשמות) כ"ד טבת תקע"ג (הקדמת השו"ע דאדה"ז).
- 8) ע"י לימוד: ראה "היום יום" (כד סיון תש"ג).

שלו. ובהיות אשר מעיקרי תורתו¹⁰ של רבנו הזקן הם ספר התניא — פנימיות התורה, והשלחן ערוך שלו — בנגלה דתורה, לזאת מהנכון במאד אשר יסדרו חלוקת התניא (כולל גם שער היחוד והאמונה, אגרת התשובה, אגרת הקודש וקונטרס אחרון¹¹) וחלוקת השו"ע (מאו"ח הל' השכמת הבוקר ועד לסימן האחרון שבחו"מ וגם הקונטרס אחרון בכלל) בין כל אלו השייכים לרבנו הזקן.

— הם הן כל ישראל, וכידוע דבר¹² רבנו הזקן אשר חסידות היא לא עבור כחה מיוחדת בישראל — כ"א נחלת כל ישראל — וכל אחד יקבל על עצמו ללמוד בכל יום ויום שבין יום ההולדת ויום ההסתלקות, שיעור בתניא ושיעור בשו"ע אדה"ז — באופן שיסיים חלקו ליום כד טבת הבע"ל.

— מובן אשר לימודים אלה הם נוסף על לימוד שיעור התניא שבכל יום מימות השנה כפי שנחלק¹³ ע"י כ"ק מו"ח אדמו"ר, ונוסף על לימוד שאר שיעורים הקבועים ורגילים.

וע"פ ביאור רבנו הזקן¹⁴ במעלת חקיקת התורה במוח הזכרון — יהי' הלימוד באופן אשר יהיו חקוקים בזכרונו עכ"פ הענינים שבחלקו, הן בתניא והן בשו"ע.

* * *

ע"פ הוראת רבותינו אשר תלמידי התמימים צריכים להיות בדרגא של "ונפלינו" — יסדרו תלמידי ישיבות תו"ת את חלוקת התניא והשו"ע ביניהם בפני עצמם.

וגם אלו שתורתם אומנתם, יכולים להשתתף עם תלמידי הישיבה בחלוקה זו.

* * *

כותב רבנו הזקן¹⁵: "כל עיקר עבודת ה' בעתים הללו בעקבות

(10) מעיקרי תורתו: ראה שיחת י"ט כסלו תרצ"א בענין העשר זכיות (לקו"ד ע' תשיח).
 (11) אגרת הקודש וקונטרס אחרון: אף שנתוספו לס' התניא רק לאחר הסתלקות רבנו הזקן, אבל הרי בניו ובראשם אדמו"ר האמצעי — ממלא מקומו — חברום לס' לקוטי אמרים.
 (12) וכידוע דבר: ראה ג"כ מכתב כ"ק מו"ח אדמו"ר הנדפס בקונטרס י"ט כסלו ה'תשי"י (ולאח"ז באג"ק שלו ח"י ע' דש).
 (13) כפי שנחלק: ב"מורה שיעור" — נדפס בסו"ס התניא הוצאת "קה"ת".
 (14) ביאור רבנו הזקן: לקו"ת ס"פ קדושים.
 (15) כותב רבנו הזקן: אגה"ק ס"ט.

משיחא היא עבודת הצדקה כו' ולא אמרו רז"ל ת"ת שקול כנגד גמ"ח אלא בימיהם¹⁶ כו' משא"כ בעקבות כו'". עיי"ש באריכות.

מזה מובן, אשר כמו שצ"ל ביחוד לימוד תורתו במשך ימים אלו, כך צריכה להיות נתינת צדקה במיוחד במשך תקופה הנ"ל, ומה טוב — לטובת ענינים השייכים לרבנו הזקן. היינו — הדפסת תורתו (ספריו ומאמריו), וכן של רבותינו הבאים אחריו ומבארים דבריו, והחזקת המוסדות במ לומדים תורתו ומתנהגים ברוחו.

ולזאת, ביחד עם לימוד התניא והשו"ע, יתרום כל אחד בכל יום מימים אלו

— ומזמני היום¹⁷ המסוגלים לזה הם: בבוקר קודם תפלת שחרית וכן קודם תפלת מנחה —

לקופת "קרן שניאור"¹⁸, אשר כסף קופה זו הוא עבור הדפסת הספרים ולהחזקת מוסדות הנ"ל.

והי' ביום הששי — יתרמו משנה על אשר יתנו יום יום, ועד"ז בערב יום טוב וערב יום הקדוש.

* * *

על פי המבואר בכ"מ, באגה"ת ובאגה"ק, אשר עכשו נהגו להרבות¹⁹ מאד מאד²⁰ בצדקה, ועד לאופן של בזבז, הרי מובן במכש"כ בנוגע לנתינת צדקה הנ"ל, אשר צריכה להיות באופן של בזבז, ועאכ"כ שלא לדקדק²¹ כו'.

16) ולא אמרו.. אלא בימיהם: אין להקשות והלא פס"ד ערוך הוא בכל הפוסקים, ואדה"ז עצמו הביאו בהל' ת"ת שלו (פ"ד ס"ב, ז) דת"ת שקול כו' — כי הרי מצוה שא"א לעשותה ע"י אחרים קודמת לת"ת (שם פ"ד ס"ג) ולכן כשאין דרך כו' כ"א ע"י מעשה הצדקה כו' (ראה אגה"ק שם) — זהו העיקר. — ולהעיר ג"כ מאגה"ק נפש השפלה שכתבה אדה"ז לפני הסתלקותו (נדפסה בלקו"ד ח"ד תקצו, א. ולאח"ז באג"ק אדה"ז ח"א ע' קנא).

17) ומזמני היום: ראה שו"ע האריז"ל הל' צדקה. שו"ע אדה"ז סו"ס צב. שו"ע הל' צדקה סרמ"ט ס"ד. וראה ג"כ תו"א ס"פ ויצא. לקו"ת תבוא (מג, ב). הקדמת רבנו בסידורו. אגה"ק ס"ח. וע"פ כ"ק מו"ח אדמו"ר "קודם כל מצוה" (היום יום — ו תמוז). אלא שבכ"מ מהמסומנים לבסוף הוא לצורך התפלה (והמצוה) — ולא שאז דוקא זמן הצדקה, משא"כ בשו"ע האריז"ל וכו'. ע"ש. ואכ"מ.

18) קרן שניאור: ידועים דברי הבעש"ט אשר: שמו (של אדה"ז) שניאור — שני אור — שני אורות הוא יאיר בתורת הנגלה ובתורת הנסתר (מגלת י"ט כסלו).

וראה מהרש"ל ביש"ש גטין פ"ד הובא בשה"ג לחיד"א מע' גדולים ש' בסופה.

19) להרבות.. בזבז: אגה"ת ספ"ג. אגה"ק ס"י. ועוד.

20) מאד מאד: להעיר מלקו"ת שלח (לו, א, לח, ג).

21) שלא לדקדק: אגה"ק סט"ז.

מטעם זה, הנה אף שמפסק רבנו הזקן בהל' ת"ת²² מוכן שגם ממעות מעשר יכולים לקחת עבור הדפסת ספרים והחזקת מוסדות כהנ"ל, מ"מ, מאחר שהנתינה צריכה להיות מבלי לדקדק וכו', מהנכון אשר כל תרומות הנ"ל תהיינה שלא ממעות המעשר.

* * *

מוכן, שהמדובר אודות נתינת הצדקה — הוא שייך גם לנשים, ואדרבה, מצד כמה טעמים, להן דבר הצדקה שייך יותר.

ואף שהדין הוא²³ שגבאי צדקה אין מקבלין מהנשים אלא דבר מועט, הרי שיעור זה תלוי בעושר הבעל ובהקפדת הבעל וכו' ובמדינה זו²⁴ בפרט — הרי הבעלים נותנים לרשותן גם סכומים גדולים ואין מקפידים על זה.

* * *

ע"ד המבואר לעיל בענין שיעורי הלימוד — הצדקה האמורה היא בחוספה על הנתינות לצדקה הקבועות או הרגילות.

* * *

עפ"י המבואר בכ"מ²⁵ שגם ת"ח צריכים לעסוק בגמ"ח וגם בעלי מצות צריכים ללמוד תורה, וההפרש שביניהם הוא מהו עיקר עסקם.

— כל מה שדובר לעיל שייך לכל סוגי בני"י.

אלא שאלו שעיקר ענינם תורה, הבזבז בצדקה צריך להיות לפי ערכם, ע"ד הידוע בפירוש בכל מאדך מאד שלד.

— אלא שאלו, שאין ביכולתם לתת סכומים גדולים, יהדרו ביותר לתת תרומתם בפרוטות (במטבעות קטנות) ולתתן בפעמים רבות. וכדיוק לשון רז"ל "והכל לפי רוב המעשה"²⁶, שנוגע לא רק גודל המעשה אלא גם רוב המעשה —

ועיקר הבזבז ובחי' מאד (בלי גבול) שלהם צריך להיות בלימוד

22) בהל' ת"ת: פ"א ה"ז. וראה שו"ע הל' צדקה ר"ס רמ"ט ובאחרונים שם.

23) שהדין הוא: שו"ע הל' צדקה סרמ"ח ס"ד.

24) ובמדינה זו: ובכלל בימינו אלה דרגילות לישא וליתן כו', מקבלין מהן אפילו דבר מרובה (יש"ש בב"ק — הובא באחרונים לשו"ע שם).

25) המבואר בכ"מ: ראה ג"כ אגה"ק סוס"ה.

26) רוב המעשה: ראה אגה"ק סי' כא, ל. מאמר הצ"צ ד"ה להבין כו' פרוטה ופרוטה מצטרפת (ברוקלין, תשי"ז, ולאח"ז באוה"ת על מארז"ל ע' מ). עיי"ש. וש"נ.

התניא — אשר, ע"ד תושב"כ²⁷, כולל הוא גם ספרי ומאמרי חסידות אשר לאחריו וגם אלה אשר לפניו, ובלמוד השו"ע — הכולל גם כו"כ ענינים שבנגלה מאלו שקודם כתיבת השו"ע ומאלו שאח"כ.

ואלו אשר עיקר ענינם הוא קיום המצות ובפרט מצות צדקה שנקראת²⁸ בשם מצוה סתם, הלימוד הנ"ל שלהם יהי' באופן של מאד שהוא לפי ערכם, מאד שלך, וצריך להיות עיקר הכובז שלהם בנתינת הצדקה.

* * *

מובן אשר שיעורי הלימוד וכן התרומות צ"ל — בלי נדר²⁹.

ע"פ מרז"ל, זכין לאדם שלא בפניו, תרמו לקופה הנ"ל היום, על כל אלו³⁰ שירצו להשתתף בקופה זו. ולזאת, הרוצים בזה — יתרמו גם עבור היום חי אלול (וכן אלו שתגיע להם הידיעה באיחור זמן — עבור כל הימים הקודמים).

* * *

וע"י קיום כל הנ"ל, יהי' חיזוק ההתקשרות לנשיאנו רבנו הזקן ולנשיאים הבאים אחריו, ועל ידי זה³¹ — הוספה בהשפעת כל טוב, בטוב הנראה והנגלה, בגשמיות וברוחניות, בבני חיי ומזוני רויחי.

(27) ע"ד תושב"כ: ראה מכתב כ"ק מו"ח אדמו"ר הנדפס בס' קיצורים והערות ללקו"א (ע' קיח ואילך). ולאח"ז באג"ק שלו ח"ד ע' רסא ואילך).

(28) צדקה שנקראת: בכל תלמוד ירושלמי — ראה תניא פל"ז.

(29) בלי נדר: נתבאר ענינו ע"י רבנו הזקן בלקו"ת סד"ה וידבר גו' ראשי המטות.

(30) על כל אלו: ראה שקלים ספ"ג.

(31) ועל ידי זה: ראה אגה"ק לאדה"ז סי' זך וביאורו.

לזכות

דבורה בת עטא

לרפואה שלימה וקרובה

ושלא יישאר שום רושם כלל